

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

25. An Procurator, seu negotiorum gestor teneatur de levissima culpa? Ex
p. 8. t .7. & Misc. r. 35.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

De paruitate Materiæ. Resol. XXV.

43

dere videatur culpm leuissimam; cùm exceptio vnius sit alterius inclusio; & exceptio regulam confirmare soleat in casibus non exceptis. Quin & l. 21. C. mandato. idipsum clare, & perspicue exprimitur, dum Imperator ibi scribit: Aliena negotiorum exalto officia geri: nec quicquam in eorum administratione neglectum, aut declinatum culpa vacua esse. Quod si igitur nihil in administratione negotiorum à mandatario neglectum est, culpa vacuum est; nec id, quod leuissima culpa neglegitum, aut declinatum est. Et sàe ratio huius obscurus est. Idcirco enim procurator, omnisque mandatarius omnem culpm, adeoque leuissimam quoque, in re mandata præstat debet: quia mandatum recipiendo, intelligitur polliceri de industria sua, qua rei gerende conueniat. Et enim res, quam procurator recipit gerendum, non geritur sine industria, & diligentia rei conueniente. Hoc igitur, cum mandatarius pollicitus fuerit, præstat debet. Est enim ex bona fide, vt præstetur in omni contractu bona fidei, quod quis dicit, & affirmauerit. Si quid creditor, ff. de rob. cred.

2. Nec obstat dicere, regulam iuri certissimam esse, quòd cum in negotio aliquo utilitas debitorum non agitur, sed omne commodum, vel ad creditorem, vel ad alium spectet, in eo dolum tantum, & latam culpm præstari, leuem, & leuissimam non præstari, vt in deposito. l. 5. §. 3. ff. comodati. l. 1. §. vti. 1. Quod Norus ff. depositi. Atqui tale est mandatum, quod vel solius mandantis, vel etiam extranei causa contrahitur. Igitur ex tali mandato mandatarius non tenetur de leuissima, sed de lata duntaxat culpa. Non, inquit, hæc obstant, nam respondetur, regulam in dicta leg. 5. §. 2. ff. comodati propositam non procedere, quoties quis suam profiteatur, ac pollicetur industria: nam tunc ad eam præstandam, quam pollicitus est, obstrictus tenetur.

3. Secundò non obstat, quòd in leg. 21. C. de mandato, desiderat Imperator, vt mandatarius mandatum exacto officio exequatur. At exacta diligentia, à quo requiritur, is de leui solam culpa conuenit, nec ad exactissimam diligentiam obstrictus est. Nam respondetur, in d. leg. 21. C. de mandato, positum esse prosperlatino possum, & exactum pro exactissima diuini; quod ex sequentibus sanis colligitur, dum subiicit Imperator: Nil quicquam in administratione negotiorum neglectum, aut declinatum culpa vacuum esse, vult enim Imperator, quòd, quicquid neglectum fuerit, aut declinatum, culpa vacuum non sit: ita, nimurum, vt si neglegitum, aut declinatum quid fuerit, quomodo cumque etiam id fieri, id præfundum sit; id artem sit culpa non minus leuissima, quam leui, vt ita textus iste d. l. 21. non tan infingat, quam confirmet sententiam nostram.

4. Sed, his non obstantibus ab Hunnio adductis, puto, contra ipsum, non esse recendum à negativa sententia. Dicendum est igitur, quòd mandatarius, si res mandantis apud eum pereat culpa sua lata, tenetur restituere mandanti: si verò culpa tantum leui, vel leuissima, non tenetur mandatarius; sed domino suo, id est, mandanti res illa perit. Haec conclusio probatur primò ex regula generali aquissima, quam ius statuit, l. In contrahibus. o. ff. de reg. iur. vbi etiam tenent omnes Doctores, quæ distinguit contractus in tres classes. Nam alij celebrantur in utilitate solius custodiens rem, vt contractus custodie, & contractus cōmodati: alij, in utilitate virtusque contrahentis, vt emprio, & locatio: alij denique in utilitate solius dominii rei, non verò cam custodiens, vt depositum commodatum. Sancit ergo regula illa, quam omnes Doctores, & iuri comprobant, in contractibus, qui celebrantur in utilitate solam rei custodiens, teneri de culpa lata, leui, & leuissima; vt in commodato, & precario: in iis, qui celebrantur in utilitate virtusque contrahentis, teneri de culpa lata, & leui, non de le-

uissima; in iis vero, qui celebrantur in utilitatē solius domini, & non rei tenentis, teneri de culpa duntaxat lata, non verò de leui, aut leuissima, vt contingit in contractu custodie. I. Iepositi, qui in utilitatē solius domini sit; ex eo autem custodiens nō lata utilitatē penitus consequitur. Cum ergo in hoc contractu mandatarius nullam utilitatē penitus consequitur, l. Ex mandato. 20. vbi textus: Ex mandato apud eum, quæ mandatum suscepit, nihil remanere oportet. sequitur evidenter, mandatarius ex rebus mandantis, quas pud se habet, teneri se percebat, vel deteriorarentur de culpa lata duntaxat, non de leui, aut leuissima.

5. Secundò probatur iure, l. Si procurator. 8 ff. mand. §. Dolo auem facere videtur, qui id, quod potest restituere, non restituit. Et infra: Aut si lata culpa. Vbi Bart. Teneatur de dolo, & lata culpa. Et glossib; & Doctores. Et l. A procuratore. C. eod. vbi textus: A procuratore dolam, & omnem culpm, non etiam improvism casum præfundam esse, iuris autoritate declaratur. Nec te moueat verbum hoc, omnem culpm, vt credas teneri de culpa etiam leui, & leuissima, quod ad culpm leuem attinet, intelligi debet de accipiente mercedem ob mandatum, vt frequentissime contingit in procuratore, de quo lex loquitur, & de Medico, Aduocato, & aliis de leuissima etiam intelligi debet post moram in re restituenda, de quo nemo dubitat. Et hic intellectus harum legum necessaria omnino est, vt antinomia carum tollatur, & iura iuribus concordent; & vi prædicta regula generalis, quæ optima est, & probatissima, iniuncta semper custodiatur.

6. Probatur etiam prædicta conclusio l. Idemque. 10. ff. cod. ibi: Nihil enim amplius quam bonam fidem præstare eum oportet, qui procurat. Sed, qui dolo caret, & lata culpa, licet leuissimam, aut leuem committat, bona fide agit rem alienam: quia plerunque, & communiter homines suis rebus maiorem diligentiam non adhibent. Ergo non tenetur mandatarius ex leui, & leuissima culpm sed solus ex dolo, & lata culpa. Et l. Procuratore. C. eod. ibi: Procuratorem tam dolum quam lacam culpm sumptuum, ratione bona fide habita, præstare necesse est. Vbi Salyc. [Procurator tenetur de gestis, & gerendis per cum fulceps, & de dolo, & lata culpa.] Et l. Si fiducijsor 29. ff. eod. ibi: Si fiducijsor omisferit exceptionem, videtur dolo versari: si soluta enim negligentia propè dolum est. Vbi vides, fiducijsori, qui mandatarius est, dolum, & latam culpm, quæ propè dolum est, imputari, & alias minores culpas, leuem, felicet, & leuissimam excludi. Clarius, & formaliter l. Si vi certo 5. ff. comodati. ibi: Dolum in deposito, nam, quia nulla utilitas versatur eius, apud quem deponitur, meritò dolus versatur solus, nisi forte, & merces accessit, & certè eadem est omnino ratio de alio quoconque mandato. Et haec omnia docet Ofiate de contral. tom. 2. tr. 13. difff. 44 n. 78. Reginaldus tom. 2. lib. 2. tract. 8. cap. 50. n. 60. Molina difff. 549 Layman sect. 5. tr. 4. c. 2. 5. n. 1. & alij.

7. Nota tamen, supradicta procedere in mandatorio, qui non fit mercede conductus: nam, qui mercede conductus est ad mandatum de rebus, quas penes se ferunt, mandantis, tenetur de culpa lata, & leui, non de leuissima, secundum prædictam regulam: quia contractus cedit in utilitatē utriusque.

RESOL. XXV.

An Procurator, seu negotiorum gestor teneatur de leuissima culpa: Ex p. 8. ff. 7. & Misc. Ref. 35.

8. I. **A**ffirmatiū videtur respondendum; quia qui sup hoc in cuncte seſe sua sponte aliqui negotio offert, dubiis prædictis, & cedentibus Ref. & legi

D 4 TUE

doctrinam
duarum res.
sequentium,
& vide alias
Rel. positas
in annot. 1.
Rel. huius
annot. & etiam
alias eam
notationum.

ut. l. 5. sive evenit 35. ff. depositi. vbi depositarius qui se deposito obtrulit, teneatur etiam ad leuem culpam: cum tamen alias solum dolim, & latam culpam praestet. l. quod Nerua 32. ff de tie. d. contractus 23. ff. de iur. & explatum latius in §. praeterea 3. num. 22. & lego. supr. quib. mod. re contrahit. obligat. Atqui verò negotiorum gestor administrationi negotiorum semper è offert, quoniam certissima est huius contractus natura, quod negotia aliena gerens, sponte non rotugatis ad ea gerenda accedat, atque adeò temperatè offerat. In arbitrio enim ipsius est ab initio, negotiorum administratione subcipere: si exceptam autem pro arbitrio suo negligenter administrare, liberum ipsi non est. Cum igitur etiam mandatarius, qui tamen se non obtrulit, de omni culpa teneatur. l. à procuratore 1. c. mandari. & pluribus demonstratum. In §. sis. qui exequitur 8. n. 21. & segg. supr. de mandato. idem & quidem multo meliori iure de negotiorum gestore statuendum fuerit.

2. Accedit præterea textus expressus in l. si mater 24. C. de visur. vbi ab Imperatore Philippo reciſtum est marrem , que negotia filii geſſiſet , omnem diligentiā præſtare debere. Quod ſi igitū , omnem diligentiā præſtare mater , in gerendis & administrandis libe- rorum negotiis , compellitur : ſequitur , quod & ex- cūlſim diligentiā , quam culpa leui opponi cer- tum eſt , pœnitentia teneatur. Et ſi à matre omnis diligentiā exigitur , multo certè magis ab extraneo exigetur. Neque enim tam ſtricta inter necessarios , maximè ve- dò inter parentes , & liberos illi ſoleat obſeruatio , qua- tura eſt inter extraneos , argument. l. 3. §. interdum 9 ff. de nego. geſt. Et quamquam diſſidentes regerant , omni- nem diligentiā , in d. l. 24. C. de visur. non abſolute de omni diligentiā , quam etiam diligentiſſimus pater- falias adhiberet , fed de omni diligentiā matris , quam ſuis propriis rebus adhibere confluēt , intelligendam eſſe , quia diligentiā apponi ſoleat non leuissimæ , ſed le- ui culpæ : iſthac tamen interpretatio merito repudiat. Tum quia nimis diuinatoria eſt ; nec vi lo ſirmo fundamento ſufficiat , cum Imperator non dicat , omnem diligentiā matris , vel omnem diligentiā , quam mater ſuis rebus adhiberet , ſed absolute & ſimpliciter , omnem diligentiā. Cum igitur Imperator non di- ſtinguat , nec nos diſtingueremus , vulgata l. de preio 8 ff. de Public. in rem action. l. 1. §. generaliter , ff. de legat. præſtand. Tum , quia diligentiā , quam quis ſuis adhibet rebus , opponitur culpa latæ: ita vt ſi eam in alienis rebus non præſtitior , latam culpam , ſeu cul- pam eam , quæ dolo proxima eſt , commiſſiſe putetur. d. l. cuod Nervia 3:2 ff. de poſiti.

33 Et tandem huic sententiae non suffragatur textus
*in l*an* re mandata 21. in fine. C. mandat.* vbi Confancius Imperator rescribit, in administratione alienorum negotiorum nil quidquam neglectum , ac declinatum culpa vacuum est. Atqui negotiorum gestorum aliena negotia gerere , in confessio est. Sequitur ergo quid si quidquam in eorum administratione neglexerit ac declinaverit, culpa haud vacua sit; ac ea propter de culpa le iussima comeniri possit. Idque maxime vox , quid quum , arguit. Quidquid etenim neglectum fuerit, aut declinatum, culpa vacuum non est: ita nimisrum, vt si neglectum aut declinatum quid fuerit, quadocumque etiam illud fiat, id praestandum sit. Id autem fit culpa non minus leuissima, quam leui. Et verò est ratio illa non propria mandatarij, sed omni alieni negotij gestori communis, sive mandato illud gerat, sive sine mandato. Quin imò, si locum illa habet , vt habet in mandatario, qui ad gestionem accedit , praecedente negotij domini rogatione atque mandato: multò magis locum habebit in negotiorum gestore , qui sponte sua , non etiam rogatus, ad negotia gerenda accessit , & se illis obtulit , atque offrendo industriam suam in gerendo sive administrando professus est.

4. Nec obstar aduersus supradicta *tutori*, *C. de n.*
gor. grif. cum ibi Imperatores Diocletianus, & Maximianus doli tantum, culpa late & leuis mentionem faciant; inde dicendum videtur, leuissimam culpam prestandam non esse. Etsi enim in iusta legi culpa leuissimae nulla mentio fiat; non tamen prouimus conseq[ue]ntia est, hanc culpam leuissimam non esse a negotiorum gestore praestandam, yniusque inclusio, non et alterius exclusio, in constitutionibus Imperatorum, in Codicem relatis; quæ sunt vi plurimorum restituta, accommodata ad consultationem & facti speciem Imperatoribus propositam. Igitur de leuissima culpa in *d.l. 20.* nihil respondent Imperatores, quia de ea non fuerant consulti, aut requisiti; sed huiusmodi facti species ipsis proposita & oblata fuit, quia is, qui consulens Octavianæ negotia gesserat, dolens, latam, & leuem culpam, non etiam leuissimam commiserat. Quod si in generæ an ne de omni culpa, aut in specie de leuissima culpa teneret negotiorum gestor, Imperatores fuissent consulti, dubium non est vobis, quia idem de leuissima culpa responsori suissent. Neque sane interpretatione nulla coniectura, aut diuinatio mutuatur ex oppositio ista, quæ fit in *d.l. 20.* manifestè colliguntur. Namque opponuntur ibi tutor, atque curator negotiorum gestori ratione culpa, de qua tenentur. Atque *cl.* *ri* *ssimi* *iuri* *est*, *tutorum* & *curatorem* de leui *culpa* *la* *tutorib* *33.* *in* *princ. ff. de Administra.* & *peri.* *tutor.* *l. 1.* *in* *princ. ff. de tutela,* & *raionis* *discrevend.* *qui* *quid* *7.C. arbitrum* *tutela.* & *dictum* *suprad* *q. s. ii.* *qui* *exequitur* *8. numer.* *3-4. sit.* *de mandato.* *Quapropter* *vt* *oppositio* *ista* *constitstat*, *necessario* *admittendum* *est*, *negotiorum* *gestorum* *non* *solum* *de* *leuissima* *culpa* *qui* *quoque* *culpa* *teneri.* *Hann.* *de resol.* *ad disp. 10.* *Treuer.* *ibid. 5. littera C.* *vol. 1. pag. 725.*

5. Secundò non obstat l.fideiisfor. 32. vers. negarum autem. f.de negot. gest. vbi Papinius ait. in negotiorum gestorum actione culpm. astimari facit eis, non etiam casum. Nam si ibi culpa appellatione culpa leuissima contineri non debuit, cur tunc confutus non æquè culpam leuissimam, atque calum except, can de illa magis, & de hoc minus dubitari posuerit? Verum equidem est, culpam absolute posita significare culpan leuem, argument. d.l. contraria 23 ff. de regis. §. 3. Supr. quib. mod. re contrab. ebizat. & iurium similium allegatorum suprà n. 49. sed id non esse perpetuum, dicto modo loco ostensum est. Snaiderus enim interdum oppositio, quae sit inter culpam, & calum fortuitum, ut culpam interpretetur culpam omnius que & dolus sit, & culpa lata, & culpa leuis, & culpa leuissima, ut in d.l. fideiisfor. 32 ff. de negot. gest. & proscriptoratum 8. §. proinde 1c. ff. mandati. intertum etiam idem dictat suadetque subiecta materia, de qua agitur, mentione culpa in illa facta: quemadmodum citas contractas mandati, causam notauimus supra his 5. qui exequimus 8. iii. de mandatis. 25. quod minimum in illo appellatione culpa non leuis tantum, quae proprie culpa dicitur, sed leuissima etiam comprehendatur, vbi cunque ab solute culpa mentio statut in d.l. proscriptorem 8. proinde 1. 1. i. emque 10. §. 1. i. inter casus 26. §. sed cum seruatis 7. ff. mandati. t. etiam 4. Cet. D. Vule. d.c. I. pag. 172.

6. Tertia non obstat 1. si pupilli 6. & viii. 7. ac
go ges. vbi à negotiorum gestore existat, vt diligens
sit, non etiam, vt sit diligenterimus. Cum simile est quod
in recept. sent. Pauli lib. 1. i. 4. in principio dicunt,
eum quod negotia aliena gerit, exactam diligentia pre-
stare debere. Vnde colligitur, in negotiis gravi-
culpam leuem, & non leuisimam, vindicari: liquidem
exacta diligentia culpæ leui, exactissima vero culpæ
leuis sine opponatur. Itud, inquam, non obstat. Re-
pondetur enim, exactissimam diligentiam recte quo-
que appellari diligentiam exactam: quoniam super-
lativo

De paruitate Materiæ. Resol. XXVI.

45

tio positiuum inesse constat. Nam qui doctissimus est, recte dicitur doctus; qui sapientissimus, recte datur sapiens. Itaque non equitur, negotiorum gestor teatur præstare exactam diligentiam; ergo non exactissimam. Item negotiorum gestor debet esse diligenter, ergo non diligenter. Sic etenim à mandatorum re quiritur, ut aliena negotia, exacto officio, gerat. *d. i. in re mandata 2. C. mandarii.* & tamen nihil quidquam ab eo neglectum culpa vacuum esse, ibidem promun ciat. Sic & commodatarius rebus commodatis exactam diligentiam adhibere dicitur. *§. item i. 2. se p. at. us. &c. supr. quib. mod. re contrah. oblig.* & tamen ipsius culpa leuissima conueniri traditur in *i. sicut cerio 5. §. nunc evidendam 2. in fine, ibi, diligentiam. i. in rebus 18. in princ. ibi, diligentissimus ff. commodati. 6. §. & i. le quidem 4. ibi, exactissimam ff. de obligacionibus, & actionib. & expoliuum accusatur in d. §. 2. supr. quib. mod. re contrah. oblig. n. 2. 3. & segg.*

7. Quartò non obstat, quod ex huiusmodi quasi contractu negotiorum gestorum nihil planè commodi ad gestorem perueniat: sed solius domini, cuius negotia gesta sunt, utilitas veratur. Iuris autem non in cogniti, quod cum contractus ad solium creditoris pertinet commodum, debitor de leuissima culpa contenti ni non debeat. *d. i. si vi cerio 5. §. nunc evidendam 2. ff. commodati.* Hoc, si non obstat, quod enim dicitur, leuissimam culpam non præstari, cum contractus non concernit utilitatem debitoris, id hanc recipit limitationem, nisi debitor se contra dictu obtulerit, suamque diligentiam, & industriam professus fuerit. Iam vero negotiorum gestor nulla planè necessitatibus coactus, sed sua sponte aliena negotia administranda suscepit. Igitur meritis de leuissima culpa tenetur. Ergo, &c. Et ita hanc sententiam tenet Donellus lib. 15. *commens. iur. ciuil. 1. 5. & ibi Hilligerus in notis littera F. Vosteius lib. 1. discept. scholast. 5. Befoldius in delib. iuris, ex li. 1. Pandect. tit. 4. n. 30. & alij.*

8. Sed ego contrariam sententiam tanquam probabilem admittō, ut *supra* diximus de mandatario, & nobis docet Cardin. de Lug. *de inst. iom. iom. 1. disp. 8. seq. 8. n. 106. & 108.* nam leges citatae non videntur obligare, maximè pro foro conscientię, & hanc negotiū sententiam absoluē docent Angelus, Myningerus, Baldinus, Heigius, Giphanius, Ritterhusius, Schneidevius, & præsentim Henricus Bocerus *n. 43. & segg.* Petr. Greg. in *Syntag. iur. vinier. lib. 20. c. 2. n. 4.* Hunnius *disp. 17. ad Inst. iur. 17. & alij.*

RESOL. XXVI.

An negotiorum gestor teneatur de culpa leuissima?
Et an heredes tutoris, si negotia à tuore defuncto capta perferunt, habeant actionem negotiorum gestorum, & i. Et deducitur tutea non solum de dolo, & lata culpa, sed etiam de levi culpa competere?
Et de qua culpa heredes Magistratum teneantur? Ex p. II. tr. 3. & Msc. 3. Rel. 18.

9. i. *C*ausa erit quotidianus, & affirmatiuum sententiam tenet Hermanus Vlterius *l. 1. disp. 11. Iacobus Cuiacius in leg. 24. ff. depositi, Donellus lib. 25. commen. 25. & ibi Olualdus Helligerus, Probatum primò hæc opinio, nam in leg. 24. C. de V. uis Philippus Imperator haud obscurè significat, à negotiorum gestore exigi diligentiam exactissimam, non solùm exactam, dum de matre liberorum suorum negotia gerente ita rescribit, si mater tua minor anni constituta negotiique quæ ad te pertinent gesserit, cum omnem diligentiam præstare debeat, viuras pecunias tue, quam administrasse fuerit comprobata præstare compelli.*

2. Ecce hic mater omnem diligentiam in gerendis,

& administrandis liberorum negotiis præstare compellitur; quod si igitur omnem diligentiam quam cu p. leuissimam apponi dictum est; Et si à matre omnis exigitur diligentia, multò magis exigetur ab extraneo.

3. Non equidem me latet, vulgo interpres dissententes respondere, omnem diligentiam *d. l. 2. 4.* non absolute de omni diligentia, quam etiam diligentissimus Pater familiæ adhiberet. Sed de omni diligentia matris, quam suis propriis rebus adhibere solet, intelligentem esse; quae diligentia opponi soleat non levissima, sed leui culpa.

4. Verum hæc interpretatio admittenda non videatur; Primo, Quia est planè diuinatoria, nec ullo fundamento suffulta, cum Imperator non dicat omnem diligentiam matris, vel omnem diligentiam, quam mater suis rebus adhibet, sed absolute & simpliciter omnem diligentiam; cum igitur imperator non distinguat, nec nos distinguerebamus.

5. Secundò. Quia diligentia, quam quis suis rebus adhibet, opponitur culpa latæ, ita ut si eam in alienis rebus non præstiterit, latam culpam, seu culpam eam, quæ dolo proxima est, commiserit; pro quo *Texus est in l. 12. ff. depositi*, vbi ita scribitur; Quod Nerva diceret latorem culpam dolum esse Proculo displicebat, mihi verissima videtur. Nam si quis non ad eum modum, quem hominum natura desiderat, diligens est, nisi tamē ad suum modum curam in deposito præstet, fraude non caret, nec enim salua fide minorem ius, quam suis rebus, diligentiam præstabit.

Facit etiam pro hac sententia *lex 11. ff. de negot. gest. leg. 21. C. mandati.* & *§. 1. inst. de oblig. qua quasi ex contrah. nasc.*

6. Verum communis opinio, cuī ego adhæreo, tenet, quod non de leuissima, sed de lata solūm, & leui culpa negotiorum gestor conueniri possit, & ita quo Anton. Faber *in l. 1. i. s. de negot. gest. Pett. Faber ad l. 1. 2. de reg. iur.* Et ratio est, quia *leg. in 20. C. de negot. gest.* Imperatores Diocletianus, & Maximilianus hoc clare significant, dum ita scribunt. *Tutor vel curatori* *Sup. his ma-*
g's late in
Res. seq. §. 2
Hoc suppos.
si & ieqq.
& in aliis
cius not.
similis non habetur, qui citra mandatum negotium alienum sponte gerit, quippe superioribus quidem necessitatis munet, administrationis finem, huic autem propria voluntas facit, ac satis abunde sufficit, si cui, vel in paucis amici labore consulatur, secundum quæ super his quidem quæ nec tutor, nec curator constitutus vltro quis administret, cum nontantum dolum, & latam culpam, sed & leuem præstare necesse habent, à te conueniri potest.

7. Hic late dumtaxat & leuis culpa, non etiam leuissima sit mentio, ut hanc silentio Imperatores præteriti non fuisse, si & ipsa præstanta esset.

8. Secundò. Confirmat insuper hanc sententiam non parum, quod ex huiusmodi quasi contractu negotiorum gestorum, nihil planè commodi ad gestorem perueniat; sed totus contractus ad solius Domini, cuius negotia gesta sunt, utilitatem spectet, atqui certi, & expediti iuris est, quod cum contractus ad solius creditoris, & agentis pertinet commodum, debitor de leuissima culpa conueniri non debeat, *lib. 5. ff. commodat.*

9. Tertiò. Præterea, si ad exactissimam, & summam diligentiam negotiorum gestor ne obligatus esset, atque de leuissima culpa teneretur, nemo facile alterius negotia curatur, & suscepturus esset, cum præsertim mero amore Domini, nec ullo lucro adductus, negotia aliena quippe suscipiat; hinc sapè maximo cum derimento absentium, indefensa relinquentur ipsorum negotia, ad quæ tamen gerenda amici inuitanda potius videntur *d. §. fin. inst. 10. de oblig. qua quasi ex contrah.*

10. Quartò, accedit his *Texus in recept. sent. Pauli l. 1. titul. 4. pr. vbi dicitur*, qui negotia aliena gerit & bonam fidem, & exactam diligentiam rebus eius, pro quo interuenit, præstare debet, exactam, ait Imperator,